

Lekarna Mengeš

avtor: Mitja Zorc, univ.dipl.inž.arh.

Ob obisku Lekarne na Zoranini ulici v Mengšu se najprej zavemo, da se nahajamo v popolnoma običajnem okolju. Tako običajnem, da bi ga lahko našli v kateremkoli (našem) mestu.

Objekt: LEKARNA MENGEŠ, Zoranina ulica 3, Mengeš

Investitor: Mestne Lekarne

Arhitekti: Rok Benda univ.dipl.inž.arh.,

Franc Hočevar univ.dipl.inž.arh.,

Miha Skok univ.dipl.inž.arh.

Površina: 150 m²

Vrednost GOI: 250.000 EUR

Projekt: avgust 2003

Izvedba: februar 2005

Izvedba fasade: ALU projekt, d.o.o.

Zazidalna shema iz šestdesetih let z idejo velikih stavbnih teles, ki sproščeno dihajo v parkovnem zelenju, se je skozi desetletja zapolnila z objekti, ki so v prostor vnašali ambicije in prepričanja trenutnih arhitekturnih resnic. Sliši se obetavno, realnost pa je okolje, ki ga zaznamujejo velik in 'racionalen' stanovanjski blok, 'rahlo strukturiran' pritlični kompleks zdravstvenega doma, 'mestotvorni vogal' bančne filiale ter preproga 'brezčasnih' enodružinskih stanovanjskih hiš. Vsakemu objektu pripada zunanja in prometna ureditev. Ideja zazidalne sheme se je medtem nekje izgubila – verjetno pod katero od parkirnih ploščadi. Zaman iščemo globlji kontekst prostora. Dejstva so na dlani: sever-jug-vzhod-zahod, cesta-pločnik-parkirišče in na centimeter odmerjeno zemljišče tik ob vhodu v zdravstveni dom.

Objekt Lekarne je zasnovan kot manjše kompaktno stavbno telo pritličnega gabarita, pritisnjeno ob jugovzhodni vogal zdravstvenega doma. Stranice objekta so dobiesedno prizrezane po obodnih para-

metrih zemljišča: Lekarna se na vzhodu dotika pločnika vzdolž Zoranine ulice, na jugu parkirišča, na severu vhodnega stopnišča, na zahodu pa dostopne klančine zdravstvenega doma. Skladno z obodnimi parametri je vzpostavljena tudi prostorska zasnova: prostor oficine – javnega dela lekarne – je lociran vzdolž Zoranine ulice, medtem ko je zaledje lekarne organizirano po jasni tehnološki shemi in umeščeno ob zahodni rob proti zdravstvenemu domu. Hierarhija prostorov je jasno berljiva v višinski zasnovi volumna, ki se od visoke oficine zvezno spušča proti zaledju, to je od ceste proti zdravstvenemu domu.

Pojavnost objekta temelji na izrazni jasnosti. Ta je dosežena z dosledno redukcijo arhitekturnih elementov. Osnovo predstavlja enovit fasadni ovoj – 'koža', ki objema stavbno telo. Kožo tvorijo montažne fasadne plošče Trespa Meteon, sestavljene v luskasto strukturo (kar omogoča učinkovito kamuflažo drobnih napak pri izvedbi in neopazno prekritje 'motečih' elementov na fasadi, npr. instalacijskih omaric). Kožna osnova je prebodena z minimalnim številom okenskih odprtin po jasnem principu: ena fasada – eno okno. Glede na različne pogoje in 'namen' ima vsako okno prilagojeno zasnovo (lamelno senčilo na vzhod proti cesti, okno z globokim okvirjem (senčenje) na jugu, varnostno zamreženo okno na zahodni in neposrednim pogledom izpostavljeni fasadi ter plosko okno na severni fasadi). Z redukcijo arhitekturnih elementov vhod v objekt tako ni zasnovan kot 'vrata', temveč kot izdolben vogal.

Izrazna jasnost z redukcijo elementov označuje tudi zasnovo interierja. Podobno kot koža fasadnega ovoja nastopajo tu kot ovojni element prostora velikoformatne lesene plošče. Bistveni element opreme je v prostor postavljen kamniti pult, ki jasno deli javni prostor oficine od »gozda omar z zdravili«, ki rastejo v zaledju lekarne. Razen v izdolbenem vogalu, kjer je stik inter-

ierja z uličnim prostorom neposreden, gre drugod za filtracijo oz. diskretno ločevanje. To je doseženo z vertikalnimi lamelami pred velikim oknom oficine. Lamelle torej niso zgolj senčilo, temveč orodje diskretne povezave z uličnim prostorom.

Razmislek o stiku z uličnim prostorom nas pripelje do ugotovitve, da je arhitekturna naloga »lekarna« skoraj sinonim za oblikovanje interierja v mestnem parterju in interpretacija stika z javnim prostorom ulice (npr. lekarne v Mariboru arh. Lešnika). Na neki način gre tudi v primeru Lekarne v Mengšu za soroden problem, le da je bilo treba mestni parter v danem okolju šele zgraditi. Objekt zdravstvenega doma je npr. dobiesedno brez parterja, saj se od uličnega prostora z 'okopi in obzidjem' povsem izolira.

Kljub temu da objekt Lekarna s svojo pojavnostjo izstopa iz okolja, v njem ni tujek. Prej nasprotno, njegova prisotnost se zdi povsem naravna, logična. To gre na eni strani pripisati dejstvu, da objekt v prostor ne skuša nasilno vpeljati novih odnosov oz. pravil. Okolja si ne podreja, prav tako se od njega ne ogradi, temveč išče z njim dialog. Pri tem gre predvsem za interpretacijo danosti okolja, bodisi še tako običajnih, ki jih avtorji pozorno pretvorijo v vzgibe za arhitekturno zasnovo. Prav tako se zdi, da so se nastavki ulične ureditve (drevored, pločniki idr.) šele z objektom Lekarna osmislili kot del mestne strukture. Na drugi strani pa objekt Lekarna z jasnostjo izraza predstavlja ustrezno protiutež nasičenju okolja z oblikovalskimi domislicami.

Objekt Lekarne je v okolje vnesel novo kvaliteto, hkrati pa tudi nov standard za bodoče intervencije.

Pri objektu Lekarna je morda najbolj nenavadno to, da poslanstvo vsebine objekta in objekta samega sovpadata. Je zdravilo za okolje?

